

Representantforslag 118 S

(2009–2010)

fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Per Roar Bredvold og Torgeir Trældal

Dokument 8:118 S (2009–2010)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Per Roar Bredvold og Torgeir Trældal om oppsigelse av hovedavtalen for jordbruket

Til Stortinget

Bakgrunn

Hovedavtalen for jordbruket, inngått mellom staten og jordbrukets organisasjoner, regulerer prosessene rundt den årlige næringsavtalen for jordbruket. Den første hovedavtalen for jordbruket ble inngått i 1950, dagens avtale er fra 1992. Det er bare Norge innenfor OECD-området som har en slik avtale mellom staten og næringsorganisasjoner for jordbruk. Avtalen regulerer blant annet priser på mat og regulering av markedet. Forslagsstillerne mener at det etter 60 år med jordbruksavtale er på tide å redusere politikerens og byråkraters makt over matvaremarkedet og at den enkelte matprodusent skal få mer innflytelse over egen produksjon og eiendom.

Vurderinger

Jordbruksavtalesystemet med sine pris- og markedsreguleringer og tilknyttet regelverk har over en lengre periode gitt en svært negativ utvikling for det norske landbruket.

Landbrukspolitikken har medført en halvering av antall produsenter på 20 år, så mange som 34 000 gårdsbruk står i dag tomme, og det er omfattende problemer med gjengroing i mange bygder. Landbrukspolitikken har medført en dårlig inntektsutvikling for næringen, og det er få matprodusenter som i dag henter hoveddelen av sin inntekt fra gården.

For forbrukerne medfører dagens landbrukspolitiske rammeverk høye matvarepriser og dårlig vareutvalg i forhold til våre naboland. Kostnadene ved det jordbrukspolitiske systemet med store overføringer over statsbudsjettet rammer også forbrukerne gjennom høye skatter.

Konkurranse er den viktigste forutsetning for et godt entreprenørmiljø, og derfor må de etablerte ordningene som hindrer dette, avvikles, som jordbruksavtalen og de forvaltningsoppgaver som den finansierer.

Fremskrittspartiet har fremmet en rekke forslag for å styrke bondens næringsfrihet, som å myke opp rigide produksjons- og markedsreguleringer som begrenser produsenters muligheter til å utvikle produksjonen. Forslagsstillerne mener fri etablering i alle produksjoner må gjenoprettes og vil kun beholde produksjonsbegrensninger som sikrer miljøet og et godt dyrevern.

Forslagsstillerne mener at færre regler og reguleringer for landbruket vil bety større utviklings- og inntektsmuligheter enn dagens regulerte rammebetingelser gir grunnlag for.

Det er viktig at man benytter mulighetene for å sikre norsk landbruk rammebetingelser tilpasset et nytt handelssystem. Større grad av matvarehandel over landegrensene vil innebære eksportmuligheter samt nye markeds- og inntektsmuligheter for norske matprodusenter.

For å snu den vedvarende negative utviklingen for landbruket er det nødvendig med grunnleggende endringer som gjør at matprodusentene får bestemme mer over egen produksjon og at politikere og byråkrater får mindre innflytelse. Forslagsstillerne mener at systemet med næringsavtale for jordbruket skal erstattes med næringsfrihet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om oppsigelse av hovedavtalen for jordbruket

21. april 2010